

De omstreden schilderijen van Aad de Haas in de kerk van Wahlwiller zijn zacht en dromerig, de heuvels buiten het dorp zijn grijsbruin verkleurd. Een één-dags-vakantie in Zuid-Limburg.

tekst **Lenneke van der Burg**

Kerkkunst en koeien

FOTO ETIENNE VAN SLOUN

Heeft Maria nou een hoedje op? En kijk, er zit een hondje achter haar. Of is het

een marter? De beroemde muurschilderingen van kunstenaar Aad de Haas in de kerk in het Zuid-Limburgse dorpje Wahlwiller roepen meteen allerlei vragen op.

Boudewijn Wierds, secretaris van het kerkbestuur gaat erop door: “Zie je ook die vrouw met een paraplu achter haar rug? Allemaal elementen om het lijdensverhaal van Jezus in de actualiteit te plaatsen. Het is een verhaal van alle tijden, benadrukt De Haas hiermee.”

Aad de Haas, honderd jaar geleden geboren, vlucht tijdens de Tweede Wereldoorlog vanuit Rotterdam naar Limburg. Nauwelijks 26 jaar is de kunstenaar, wanneer hij de opdracht krijgt

WAHLWILLER

EYSERHEIDE

OVEREYS

WAHLWILLER

5,7 km

2,4 km

2,0 km

om de Cunibertuskerk van muurschilderingen te voorzien. Terwijl zijn vrouw de betreffende passages uit de bijbel voorleest, gaat De Haas aan de slag. Twee extra afbeeldingen voegt hij toe aan de veertien gebruikelijke scènes uit het lijdensverhaal van Jezus.

Wierds: “Op het eerste paneel zie je het verraad van Judas waar het allemaal mee begon. De bomen treuren mee. Zij laten de takken hangen.” Hij wijst naar een glas-in-lood-raam: “De laatste statie laat de verrijzenis van Jezus zien. Die is speciaal zo geplaatst dat om drie uur ‘s middags, het uur dat Jezus stierf, het licht erop valt. Nu bloeien de takken en ze zijn omhooggericht. Uit het graf zie je een waas van groen kiemen.”

De kleuren, het okergeel, het lichte groen, zijn zacht en dromerig. De gelaatstreken van de personen op de staties zijn abstract, niet ingetekend.

SCHAPENKOPPEN

Sommige bezoekers van de kerk vinden het net schapenkoppen. Hoe die sobere, expressionistische stijl destijds viel? De parochianen waren in meerderheid

tevreden, bleek uit een – achter de rug van De Haas om – gehouden enquête. Maar enkele Zuid-Limburgse kunstenaars voelen zich bedreigd door de Hollandse indringer die zo afwijkt van hun traditionele neo-barokke schilderstijl. Ook de voortdurende aanvallen van een aantal journalisten met fascistische denkbeelden op ‘de schilder van Wahlwiller’ deed de rust geen goed.

Wanneer door al het geschrijf het Vaticaan lucht krijgt van de ophef, is dat de druppel. De staties moeten weg. Uitgerend op Goede Vrijdag in april 1949 draagt De Haas zelf zijn zestien panelen de kerk uit. “Een nieuwe statie erbij in Wahlwiller. Onze lieve Heer vliegt de kerk uit”, schijnt hij daarbij gezegd te hebben. >>

Een veldweg
naar rechts en
je zit middenin
de natuur

>> Pas in 1981 worden de kruiswegstaties, door toedoen van bisschop Gijsen, teruggeplaatst. “Heeft hij toch nog één ding goed gedaan”, mompelt iemand.

KOEIEN GAAN VOOR

Vanuit de kerk loop je zo het dorp uit. Een veldweg naar rechts en je zit midden in de natuur. Een kudde Limousin koeien doorkruist het dal. Die gaan voor.

Dan begint het stijgen. Na het Wiengetske, Limburgs voor wijnsteegje, blijft het pad dichtbij de wijngaarden. Rijen wijnranken met kleine groene druiven, daarachter rollende heuvels, eindeloze luchten en in de verte het kerkje van Wahlwiller. Harrie Huijben, eigenaar van de Cunibertus en Hubertus wijngaard wijst op de wilde oregano die overal staat. En de zeldzame

ROUTE

De wandeling **Route des Vins: Wahlwiller-Eys** begint op de parkeerplaats achter de Cunibertuskerk aan de J.F. Kennedystraat in Wahlwiller. De route is bewegwijzerd en er is een brochure met kaartje, te vinden op de site visitzuidlimburg.nl.

De route is **ongeveer 10 kilometer** lang. Neem voor rondleidingen op de wijngaarden langs de route contact op met de eigenaar.

‘In de zomer zie je overal lichten van vuurvliegjes’

orchideetjes en gevlekte scheerling waarmee, volgens het verhaal, de filosoof Socrates vergiftigd werd.

Huijben: “Eerst wilde ik de oorspronkelijk rijke graslanden herstellen. Door de kunstmest was de grond helemaal dood.” Nu kijkt hij tevreden over zijn twee wijngaarden heen het dal in. “In de zomer, op een zwoele avond zie je hier overal de lichten van vuurvliegjes.”

Naast het wandelpad staat een stenen bak met water. Huijben: “Die staan er voor de geelbuikvuurpadden, die zich alleen voortplanten in vers water waar geen enkel ander dier in zit. Vroeger had je plassen in karrensporen. Die vielen droog en vulden zich daarna weer met regenwater. Nu helpen we de padden door waterbakken te plaatsen.”

DISTELS EN BRAMEN

Het groen van de wijngaarden is een uitzondering in het verder grijsbruine landschap. De akkers zijn meest gerooid. Langs het

pad staan verdroogde distels en een paar verschrompelde bramen. Overal vind je paddenstoelen en eikels, kastanjes en aan de kant van de weg staat een walnotenboom. De noten liggen voor het oprapen.

De bordjes van de wandeling, geelbruin met een druiventros erop, vallen soms weg in het landschap. Het kaartje biedt dan uitkomst.

Aan het spoor van het Miljoenenlijntje glanst het dorp Eys in de zon. De kerk met uivormige torenspits staat er pront bij. De weg het dorp uit, langs de Mariagrot, versmalt en stijgt verder naar Eyserheide. Daarna een lang recht stuk het dal in, met aan de rechterkant uitzicht tot aan de kerk van Eys toe.

Verder langs het wegwijk ‘Eert den Schepper’, met aan alle kanten uitgestrekte heuvels, overal dat prachtige Limburgse landschap. Het hoofd is door-gewaaid, de benen zijn vermoeid. Het was een vakantie van één dag. <<

AAD DE HAAS

De Cunibertuskerk, Oude Baan 21 in Wahlwiller, is dagelijks van 9.00 en 18.00 uur geopend en dan kan de bezoeker **de muurschilderingen van Aad de Haas bezichtigen vanachter een hek**. Op zondag van 13.00 tot 16.00 uur kan dat ook zonder hek. Wie een rondleiding met uitleg wil, kan mailen naar **kerkbestuur.wahlwiller@gmail.com**.

In museum **Schunch** en het **Limburgs Museum** in Venlo zijn tentoonstellingen van ander werk van De Haas.